

АНОТАЦІЇ

РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В ІНТЕГРОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

М.Є. Чайковський «**Модель соціально-педагогічної роботи в інклюзивному освітньому просторі**».

У статті, опираючись на вітчизняні і зарубіжні досягнення в організації інклюзивного навчання, нормативно-правову базу впровадження інтегрованого та інклюзивного навчання в Україні і власний досвід соціально-педагогічної роботи в інтегрованому освітньому просторі, здійснено спробу теоретичного обґрунтування моделі соціально-педагогічної роботи в інклюзивному освітньому просторі.

Ключові слова: інклюзивне навчання, діти з особливими потребами, соціальні послуги.

М.Е. Чайковский «**Модель социально-педагогической работы в инклюзивном образовательном пространстве**».

В статье, опираясь на отечественные и зарубежные достижения в организации инклюзивной учебы, нормативно-правовую базу внедрения интегрированного и инклюзивного образования в Украине и собственный опыт социально-педагогической работы в интегрированном образовательном пространстве, осуществлена попытка теоретического обоснования модели социально-педагогической работы в инклюзивном образовательном пространстве.

Ключевые слова: инклюзивная учеба, дети с особенными потребностями, социальные услуги.

М.У. Chaykovskiy «**The model of socio-pedagogical work in inclusive educational space**».

The attempt of theoretical explanation of the model of socio-pedagogical work in inclusive educational space is done in this article on the basis of native and foreign achievements in organization of inclusive studies, on the basis of normative-legal base of introduction of integrated and inclusive studies in Ukraine and on the basis of the own experience.

Keywords: inclusive studies, children with special needs, social services.

М.В. Бурдаш «**Соціально-економічні та педагогічні умови формування економічного мислення у студентів з особливими потребами**».

У статті розглядаються соціально-економічні та педагогічні умови формування економічного мислення студентів в рамках професійно-економічної підготовки студентів з особливими потребами,

Ключові слова: соціально-економічні умови, соціально-педагогічні умови, економічне мислення, професійно-економічна підготовка

М.В. Бурдаш «**Социально-экономические и педагогические условия формирования экономического мышления у студентов с особенными потребностями**».

В статье рассматриваются социально-экономические и педагогические условия формирования экономического мышления студентов с особенными потребностями.

Ключевые слова: социально-экономические условия, социально-педагогические условия, экономическое мышление, профессионально-экономическая подготовка.

М.V. Burdash «**The socially-economical and pedagogical conditions of formation economical thinking at students in special requirements**».

In article are considered socially-economical and pedagogical conditions of formation economical thinking of students with especial requirements.

Keywords: socially-economical conditions, socially-pedagogical conditions, economical thinking, professionally-economical preparation.

О.М. Василенко «**Використання комп'ютерних технологій у навчанні дітей з особливими потребами загальноосвітніх шкіл**».

У статті розглядаються проблеми використання комп'ютерних технологій у навчанні учнів з особливими потребами загальноосвітніх шкіл; аналізуються психолого-педагогічні умови застосування комп'ютерів у навчанні дітей з особливими потребами.

Ключові слова: діти з особливими потребами, комп'ютерні технології, професійна компетенція.

Е.Н. Василенко **«Использование компьютерных технологий в обучении детей с особыми потребностями общеобразовательных школ».**

В статье рассматриваются проблемы использования компьютерных технологий в обучении учеников с особыми потребностями общеобразовательных школ; анализируются психолого-педагогические условия применения компьютеров в обучении детей с особыми потребностями.

Ключевые слова: дети с особыми потребностями, компьютерные технологии, профессиональная компетенция.

O.M. Vasylenko **«The usage of computer technologies while teaching children with the specific needs in general education schools».**

In the article we consider the problems of computer technologies usage while teaching pupils with specific needs in general education schools; we analyse the psychological and pedagogical conditions of applying computers while teaching children with specific needs.

Keywords: children with the specific needs, computer technologies, professional competence.

I.A. Галатир **«Особливості навчального процесу дітей з особливими потребами».**

У роботі розглядається сучасний стан організації освіти дітей з особливими потребами; досліджується педагогічна проблема формування навчальної діяльності дітей з особливими потребами; аналізується зарубіжний досвід надання допомоги дітям з особливими потребами.

Ключові слова: діти з особливими потребами, навчальний процес, школа-інтернат; медична, педагогічна, соціальна допомоги.

I.A. Galatyr **«Особенности учебного процесса детей с особыми потребностями».**

В работе рассматривается современное состояние организации образования детей с особыми потребностями; исследуется педагогическая проблема формирования учебной деятельности детей с особыми потребностями; анализируется зарубежный опыт предоставления помощи детям с особыми потребностями.

Ключевые слова: дети с особыми потребностями, учебный процесс, школа-интернат, медицинская, педагогическая, социальная помощи.

I. Galatyr **«Peculiarities of children with the special necessities educational process».**

The modern state of organization of education of children with the special necessities is in-process examined; the pedagogical problem of forming of educational activity of children with the special necessities is investigated; foreign experience of help grant to the children with the special necessities is analysed.

Keywords: children with the special necessities, educational process, school-boarding-school; medical, pedagogical, social help.

I.C. Делик, О.В. Діденко **«Зарубіжний досвід дистанційного навчання студентів з особливими потребами».**

У статті здійснено аналіз зарубіжного досвіду дистанційного навчання студентів з особливими потребами.

Ключові слова: дистанційне навчання, студенти з особливими потребами, супровід навчання студентів, сучасні інформаційні технології.

I.C. Делик, А.В. Диденко **«Зарубежный опыт дистанционной учебы студентов с особыми потребностями».**

В статье осуществлен анализ зарубежного опыта дистанционного обучения студентов с особыми потребностями.

Ключевые слова: дистанционное обучение, студенты с особыми потребностями, сопровождение учебы студентов, современные информационные технологии.

I.S. Delyk, O.V. Didenko **«Foreign experience of distant training of students with special needs».**

The article is devoted to foreign experience analysis of distant training of students with special needs.

Keywords: distant training, students with special needs, accompaniment of students training, contemporary informational technologies.

М.В. Деркач «Підготовка майбутніх фахівців в умовах інтегрованого навчання».

В статті проводиться аналіз підготовки студентів з обмеженими функціональними можливостями до майбутньої професійної діяльності в умовах інтегрованого навчання, основних аспектів інтеграції.

Ключові слова: професійна діяльність, інтегроване середовище, інтегроване навчання.

М.В. Деркач «Подготовка будущих специалистов в условиях интегрированного обучения».

В статье проводится анализ подготовки студентов с ограниченными функциональными возможностями к будущей профессиональной деятельности в условиях интегрированного обучения, основных аспектов интеграции.

Ключевые слова: профессиональная деятельность, интегрированная среда, интегрированное обучение.

M.V. Derkach «Future experts training in integrated education».

The analysis of preparation of students with limited functional abilities to their future professional activity, the main functions of the process of professional preparation, the peculiarities of professional identification is done in this article.

Keywords: professional activity, integrated environment, integrated learning.

С.А. Дразниця, О.М. Дразниця «Роль інформаційно-дистанційних технологій в організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів інтегрованого типу».

У статті розкрито особливості організації навчального процесу вищих навчальних закладів інтегрованого типу, визначено роль самостійної роботи студентів у ньому, а також місце інформаційного забезпечення в організації цієї роботи. Також визначається роль інформаційно-дистанційних технологій в організації самостійної роботи студентів та пропонується технологія розробки інформаційно-дистанційних модулів для використання в системі самостійної роботи студентів інтегрованих вищих навчальних закладів.

Ключові слова: інтегрований вищий навчальний заклад, інклюзія, самостійна робота студентів, інформаційна технологія, інформаційно-дистанційний модуль.

С.А. Дразниця, Е.Н. Дразниця «Роль информационно-дистанционных технологий в организации самостоятельной работы студентов высших учебных заведений интегрированного типа».

В статье раскрыты особенности организации учебного процесса высших учебных заведений интегрированного типа, определено роль самостоятельной работы студентов в нем, а также место информационного обеспечения в организации этой работы. Также определяется роль информационно дистанционных технологий в организации самостоятельной работы студентов и предлагается технология разработки информационно-дистанционных модулей для использования в системе самостоятельной работы студентов интегрированных высших учебных заведений.

Ключевые слова: интегрированное высшее учебное заведение, инклюзия, самостоятельная работа студентов, информационная технология, информационно-дистанционный модуль.

S.A. Drazhnytsya, O.M. Drazhnytsya «The role of information and distance learning in the organization of independent work students in the integrated type».

The article explores the features of the educational process of higher education such as integrated, the role of independent work of students in it, and place information in support of this work. Also defines the role of information and distance learning in the organization of independent work of students and offer information and technology development of remote modules for use in independent work of students integrated higher education.

Keywords: integrated institution of higher education, inclusion, independent study students, information technology, information and remote module.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНА ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Н.М. Бамбурак «Акмеологічна модель Я-концепції особистості майбутнього соціального працівника».

Запропонована вихідна акмеологічна модель Я-концепції особистості майбутнього соціального працівника, яка актуалізує професіоналізм як певну гармонізацію кваліфікованої майстерності та духовно-моральних якостей особистості.

Ключові слова: Я-концепція, професійна Я-концепція соціального працівника, “акме”, акмеологія, акмелогічна модель, акмеограма.

Н.М. Бамбурак «Акмеологическая модель Я-концепции личности будущего социального работника».

Предложена исходная акмеологическая модель Я-концепции личности будущего социального работника, которая актуализирует профессионализм как определенную гармонизацию квалифицированного мастерства и духовно-моральных качеств личности.

Ключевые слова: Я-концепция, профессиональная Я-концепция социального работника, “акме”, акмеологія, акмеологическая модель, акмеограма.

N.M. Bamburak «Achmeology model of I-concept of future social worker personality».

The article touches upon elaborated achmeology model of I-concept of future social worker personality. The model considers professionalism as relevant phenomenon and harmonization of qualified mastery, mental and moral personality qualities.

Keywords: I-concept, professional formation, values, development, professionalism.

Ю.І. Волчелюк «Комп’ютерні технології як чинник соціалізації студентської молоді з особливими потребами».

У статті автора Волчелюк Ю.І. «Комп’ютерні технології як чинник соціалізації студентської молоді з особливими потребам» розглядається роль сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, основні форми та методи використання комп’ютерних технологій у процесі соціалізації студентської молоді з особливими потребами. Розкривається сутність понять інформаційно-комунікаційні технології.

Ключові слова: соціалізація, студентська молодь з особливими потребами, інформаційно-комунікаційні технології, комп’ютерні технології.

Ю.И. Волчелюк «Компьютерные технологии как способ социализации студенческой молодёжи с особенными потребностями».

В статье автора Волчелюк Ю.И. «Компьютерные технологии как способ социализации студенческой молодёжи с особенными потребностями» рассматривается роль современных информационно-коммуникативных технологий, основные формы и методы использования компьютерных технологий в процессе социализации студенческой молодёжи с особенными потребностями. Раскрывается сущность понятий информационно-коммуникативные технологии.

Ключевые слова: социализация, студенческая молодёжь с особенными потребностями, информационно-коммуникативные технологии, компьютерные технологии.

Y.I. Volcheluk «Computer technologies as the way of socialization of students’ youth with disabilities».

The role of modern informational and computer technologies in the process of socialization of students’ youth with disabilities, main forms and methods of using of computer technologies in the process of socialization of students’ youth with disabilities is described in the article of Y.I. Volcheluk “Computer technologies as the way of socialization of students’ youth with disabilities”. The essence of the notion “informational and communicative technologies” is given.

Keywords: socialization, students’ youth with disabilities, informational and communicative technologies.

А.В. Галімов «Дослідження можливостей соціально-психологічного тренінгу щодо формування комунікативних та емпатійних якостей майбутніх фахівців соціальної сфери».

У статті висвітлено освітні можливості соціально-психологічного тренінгу щодо формування комунікативних та емпатійних якостей майбутніх фахівців соціальної сфери.

Ключові слова: фахівці соціальної сфери, тренінг, професійна діяльність.

А.В. Галімов «Исследование возможностей социально-психологического тренинга по формированию коммуникативных и эмпатийных качеств будущих специалистов социальной сферы».

В статье отражены учебные возможности социально-психологического тренинга по формированию коммуникативных и эмпатийных качеств будущих специалистов социальной сферы.

Ключевые слова: специалисты социальной сферы, тренинг, профессиональная деятельность.

A.V. Galimov «**The research of possibilities of the socio-psychological training on forming of communicative and empathive qualities of future specialists of social sphere**».

Educational possibilities of the social-psychological training on forming of communicative and empathive qualities of future specialists of social sphere are reflected in this article.

Keywords: specialists of social sphere, training, professional activity.

С.В. Драч «**Інтеграційні аспекти навчання студентської молоді з обмеженими можливостями: аналіз досвіду США**».

У даній статті досліджується стан освітніх послуг для студентів з інвалідністю у США, проводиться аналіз інформації стосовно підготовки молоді даної групи до навчання у закладах післяшкільної освіти. Автор висвітлює труднощі, з якими зустрічаються такі студенти у процесі здобуття ступеня бакалавра та подальшого працевлаштування.

Ключові слова: інтеграція, адаптація, молодь з обмеженими можливостями, академічні заклади, післяшкільна освіта.

С.В. Драч «**Интеграционные аспекты обучения студенческой молодежи с ограниченными возможностями: анализ опыта США**».

В этой статье проводится исследование состояния образовательных услуг для студентов с инвалидностью в США, проводится анализ информации о подготовке вышеуказанной группы молодежи к учебе в учреждениях послешкольного образования. Автор указывает на сложности, с какими сталкиваются такие студенты в процессе получения степени бакалавра и дальнейшего трудоустройства.

Ключевые слова: интеграция, адаптация, молодежь с ограниченными возможностями, академические учреждения, послешкольное образование.

S.V. Dratch «**Integrative aspects of teaching of students' youth with disabilities: the analysis of the experience of the USA**».

The state of educational services for students with disabilities is researched in this article; the information about preparation of this group of students to the process of studying in higher educational establishments is analyzed. The difficulties such students face with in the process of getting the bachelor's degree and farther employment are shown.

Keywords: integration, adaptation, youth with disabilities, academic establishments, postsecondary education.

О.О. Завальнюк «**Дошкільна інклюзивна освіта як шлях максимальної соціалізації дітей з вадами психофізичного розвитку**».

Стаття присвячена визначенню ролі дошкільної інклюзивної освіти у соціалізації дітей з вадами психофізичного розвитку.

Ключові слова: дошкільна інклюзивна освіта, соціалізація, інтеграція, діти з вадами психофізичного розвитку.

О.А. Завальнюк «**Дошкольное инклюзивное образование как путь максимальной социализации детей с изъянами психофизического развития**».

Статья посвящена определению роли дошкольного инклюзивного образования в социализации детей с изъянами психофизического развития.

Ключевые слова: дошкольное инклюзивное образование, социализация, интеграция, деть с изъянами психофизического развития.

O.O. Zavalnuk «**The pre-school inclusive education as way of maximal socialization of children with psycho-physical defects**».

The article is dedicated to the role the pre-school inclusive education plays in the socializing of children with psycho-physical defects.

Keywords: pre-school inclusive education, socialization, integrity, children with psycho-physical defects.

О.В. Кулешова **«Теоретичні основи вивчення соціального пізнання та самореалізації особистості».**

У статті подані результати дослідження проблеми вивчення соціального пізнання та самореалізації особистості в соціально-психологічній літературі, визначені відмінності в розумінні механізмів соціального пізнання в уявленнях зарубіжних науковців.

Ключові слова: самореалізація, соціальне пізнання, рефлексія, ідентичність.

Е.В. Кулешова **«Теоретические основы изучения социального познания и самореализации личности».**

В статье поданы результаты исследования проблемы изучения социального познания и самореализации личности в социально-психологической литературе, определены отличия в понимании механизмов социального познания в представлениях зарубежных научных работников.

Ключевые слова: самореализация, социальное познание, рефлексия, идентичность.

O.V. Kuleshova **«Theoretical bases of mastering social cognition and self realization of an individual».**

The article gives the results of investigation of the problems of mastering social cognition and self-realization of an individual in social-psychological literature, points out the differences in understanding machinery of social cognition in the views of the foreign scientists.

Keywords: self-realization, social cognition, reflection, identity.

І.Г. Саранча **«Соціально-реабілітаційна діяльність як шлях соціалізації дітей та молоді з вадами психофізичного розвитку».**

У статті автор розглядає проблеми та основні напрямки соціальної реабілітації дітей та молоді з психофізичними вадами розвитку; роль фахівців, родини, громадськості та самої особи з психофізичними вадами розвитку у процесі її соціалізації.

Ключові слова: соціалізація, адаптація, соціальна реабілітація, соціально-реабілітаційна діяльність, корекційна діяльність, психологічна корекція, соціальне середовище.

И.Г. Саранча **«Социально-реабилитационная деятельность как путь социализации детей и молодежи с изъянами психофизического развития».**

В статье автор рассматривает проблемы и основные направления социальной реабилитации детей и молодежи с психофизическими изъянами развития; роль специалистов, семейства, общественности и самой особи с психофизическими изъянами развития в процессе ее социализации.

Ключевые слова: социализация, адаптация, социальная реабилитация, социально-реабилитационная деятельность, коррекционная деятельность, психологическая коррекция, социальная среда.

I.G. Saranca **«Socially-rehabilitation activity as way of socialization of children and young people with the psycho-physical problems defects of development».**

In the article the author examines problems and basic directions of social rehabilitation of children and young people with the psycho-physical problems defects of development, examines the role of specialists, family, the public and person with the psycho-physical problems defects of development in this process.

Keywords: socialization, adaptation, social rehabilitation, socially rehabilitation activity, correction activity, psychological correction, social environment, social necessity.

В.С. Церклевич **«Реалізація права на отримання вищої освіти молоддю з обмеженими функціональними можливостями у зарубіжній практиці: від дискримінації до інтеграції».**

У статті розглянуто історичний аспект еволюції суспільної свідомості у ставленні до проблеми реалізації права на освіту дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями. Визначені особливості сучасного етапу реалізації практик інтегрованої освіти для студентів з обмеженими функціональними можливостями у вищій школі окремих країн.

Ключові слова: освіта, інтегроване навчання, обмежені функціональні можливості.

В.С. Церклевич **«Реализация права на получение высшего образования молодежью с ограниченными функциональными возможностями в зарубежной практике: от дискриминации к интеграции».**

В статье рассмотрен исторический аспект эволюции общественного сознания по отношению к проблеме реализации права на образование детей и молодежи с ограниченными функциональными возможностями. Определены особенности современного этапа реализации практик интегрированного

обучения для студентов с ограниченными функциональными возможностями в высшей школе отдельных стран.

Ключевые слова: образование, интегрированная учеба, ограниченные функциональные возможности.

V.S. Cerklevich « **The realization of right on the receipt of higher education by young people with the limited functional abilities in foreign practice: from discrimination to integration**».

The historical aspect of evolution of public consciousness is considered in this article in relation to the problem of realization of right to education of children and young people with the limited functional abilities. The features of modern implementation of practices of the computer-integrated teaching phase for students with the limited functional abilities at higher school of separate countries are defined.

Keywords: education, computer-integrated studies, limited functional abilities.

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

T.A. Болкун «**Гендерна ідентифікація підлітків із неблагополучних сімей: результати аналізу малюнквого тесту**».

У статті розглядаються основні аспекти гендерної ідентифікації підлітків із неблагополучних сімей на основі аналізу малюнквого тесту. Обґрунтовуються основні підходи ідентифікації та відособлення цієї категорії підлітків.

Ключові слова: ідентифікація, відособлення, підлітки, неблагополучні сім'ї.

T.A. Болкун «**Гендерная идентификация подростков из неблагополучных семей: результаты анализа рисуночного теста**».

В статье рассматриваются основные подходы гендерной идентификации подростков из неблагополучных семей на основе анализа рисуночного теста. Обосновываются основные подходы идентификации и отчуждения этой категории подростков.

Ключевые слова: идентификация, отчуждение, подростки, неблагополучные семьи.

T.A. Bolkun «**Gender identification teenagers from disadvantaged families: an analysis of test of pictures**».

The article reviews the main aspects of gender identification teenagers from disadvantaged families on the basis of analysis test of pictures. Defined approach for identification and isolation of this category of adolescents.

Keywords: identification, separation, teenagers, unfavoured families.

Л.В. Дудікова «**Психолого-педагогічні аспекти готовності майбутніх медиків до професійного самовдосконалення**».

У статті розглянуто результати аналізу педагогічної літератури з історії вивчення проблеми самовдосконалення, узагальнено погляди відомих філософів, психологів і педагогів з цього питання, охарактеризовано сучасні трактування та особливості феномена самовдосконалення.

Ключові слова: самовдосконалення, філософський підхід, психолого-педагогічний підхід.

Л.В. Дудикова «**Психолого-педагогические аспекты готовности будущих медиков к профессиональному самоусовершенствованию**».

В статье рассмотрены результаты анализа педагогической литературы по истории изучения проблемы самоусовершенствования, обобщены взгляды известных философов, психологов и педагогов по этому вопросу, охарактеризованы современные трактовки и особенности феномена самоусовершенствования.

Ключевые слова: самоусовершенствование, философский подход, психолого-педагогический подход.

L.V. Dudikova «**Psychologically pedagogical aspects of the future doctors' readiness for the professional self-perfection**».

In this article the results of the pedagogical sources analysis concerning the history of self-perfection problem study are under consideration as well as the famous philosophers', psychologists' and pedagogues' views on this issue are generalized.

There are also modern interpretations and the peculiarities of the self-perfection phenomenon are characterized.

Keywords: self-perfection, philosophical approach, psychologically pedagogical approach.

С.М. Кондратюк «**Соціально-психологічна адаптація студента до навчальної діяльності**».

У статті проаналізовано основні теоретичні підходи до проблеми соціально-психологічної адаптації в сучасній психологічній науці. Визначено сутність соціально-психологічної адаптації студентів. Змістом соціально-психологічної адаптації виступає оптимізація взаємин особистості та групи. Розглядаються основні напрямки досліджень, що пов'язані з даною проблемою, виділені основні різновиди соціально-психологічної адаптації (нормальна, нормальна захисна, змішана, девіантна).

Ключові слова: соціально-психологічна адаптація, адаптаційний синдром, нормальна захисна адаптація, девіантна адаптація, патологічна адаптація.

С.М. Кондратюк «**Социально-психологическая адаптация студента к учебной деятельности**».

В статье проанализированы основные теоретические подходы к проблеме социально-психологической адаптации в современной психологической науке. Определена сущность социально-психологической адаптации студентов. Содержанием социально-психологической адаптации выступает оптимизация взаимоотношений личности и группы. Рассматриваются основные направления исследований, что связаны с данной проблемой, выделенные основные разновидности социально-психологической адаптации (нормальная, нормальная защитная, смешанная, девиантная).

Ключевые слова: социально-психологическая адаптация, адаптационный синдром, нормальная защитная адаптация, девиантная адаптация, патологическая адаптация.

S.M. Kondratyuk «**Social-psychological adaptation of student to educational activity**».

The basic theoretical approaches to the problem of social-psychological adaptation in modern psychological science are analyzed. In this article essence of the social-psychological students' adaptation of is defined. The content of social-psychological adaptation is the optimization of relationship of personality and group. Basic directions of researches that are related to the given problem are considered the selected basic varieties of social-psychological adaptation (normal, normal protective, mixed, defined).

Keywords: social-psychological adaptation, adaptation syndrome, normal protective adaptation, defined adaptation, pathological adaptation.

В.Д. Лісіцин «**Взаємозв'язок поведінкового типу А та стресового стану у студентів вищого навчального закладу**».

У статті розкриваються теоретичні засади поведінкового типу А, здійснюється аналіз експериментальних даних вивчення проявів типу А та схильності до виникнення стресових станів у студентів вищого навчального закладу, описуються перспективи подальших досліджень.

Ключові слова: стрес, стресовий стан, поведінковий тип А, поведінковий тип В.

В.Д. Лисицын «**Взаимосвязь поведенческого типа А и стрессового состояния у студентов высшего учебного заведения**».

В статье раскрываются теоретические принципы поведенческого типа А, осуществляется анализ экспериментальных данных изучения проявлений типа А и склонности к возникновению стрессовых состояний у студентов высшего учебного заведения, описываются перспективы дальнейших исследований.

Ключевые слова: стресс, стрессовое состояние, поведенческий тип А, поведенческий тип В.

V.D. Lisitsin «**Intercommunication of behavioral type A and a stress state for the students of higher educational establishment**».

In the article theoretical principles of behavioral type A open up, the analysis of experimental data of study of displays of type A is carried out and propensities to the origin of stress states in froze higher educational establishment, the prospects of further researches are described.

Keywords: stress, stress state, behavioral type A, behavioral type B.

Т.В. Матвійчук «**Педагогічні здібності викладача вищого навчального закладу з позицій інтегрального дослідження індивідуальності**».

У статті представлено структурно-функціональну модель розвитку педагогічних здібностей викладача вищого навчального закладу з позицій інтегрального дослідження індивідуальності, основу якої складають професійно-педагогічні і предметно-педагогічні здібності.

Ключові слова: педагогічні здібності викладача ВНЗ, структурно-функціональна модель розвитку.

Т.В. Матвийчук **«Педагогические способности преподавателя высшего учебного заведения с позиций интегрального исследования индивидуальности».**

В статье представлено структурно-функциональную модель развития педагогических способностей с позиций интегрального исследования индивидуальности, основу которых составляют профессионально-педагогические и предметно-педагогические способности.

Ключевые слова: педагогические способности преподавателя вуза, структурно-функциональная модель развития.

T.V. Matviychuk **«Pedagogical capabilities of teacher of higher educational establishment are from positions of integral research of individuality».**

In the article the structurally-functional model of development of pedagogical capabilities of teacher of higher educational establishment is presented from positions of integral research of individuality basis of which is folded by professionally-pedagogical and in-pedagogical capabilities.

Keywords: pedagogical capabilities of teacher of INSTITUTE of higher, structurally-functional model of development.

О.О. Панькевич **«Підготовка майбутніх правознавців в умовах сучасного освітнього простору вищого навчального закладу».**

У статті обґрунтовано сутність процесу підготовки майбутніх правознавців в умовах сучасного освітнього простору ВНЗ на засадах постнеокласичної методології та висвітлено коло проблем, які виникають у цьому процесі.

Ключові слова: постнеокласична методологія, методика навчання.

Е.А. Панькевич **«Подготовка будущих правоведов в условиях современного образовательного пространства высшего учебного заведения».**

В статье обоснована сущность процесса подготовки будущих правоведов в условиях современного образовательного пространства вуза на принципах постнеоклассической методологии и отражен круг проблем, которые возникают в этом процессе.

Ключевые слова: постнеоклассическая методология, методика учебы.

О.О. Pankevich **"Preparation of future legists in the conditions of modern educational space of higher educational establishment".**

In the article essence of process of preparation of future legists is reasonable in the conditions of modern educational space of INSTITUTE of higher on principles of post-neoclassical methodology and the circle of problems which arise up in this process is reflected.

Keywords: post-neoclassical methodology, methods of studies.

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

А.М. Білоус **«Використання наукових концепцій при підготовці фахівців економіко-правового факультету, як суб'єктів педагогічно-психологічного процесу».**

У статті розкривається зміст наукових концепцій, які використовуються при підготовці фахівців економіко-правового факультету, як суб'єктів педагогічно-психологічного процесу, а також проведено чітку диференціацію понять суб'єктності та суб'єктивності; розглянуто роль суб'єкта при визначенні предмета психології, виявлена тенденція його людіфікації в сторону переміщення акценту на суб'єкта, як носія психологічного світу.

Ключові слова: розвиток групи, підготовка фахівців, суб'єкт діяльності.

А.М. Белоус **«Использование научных концепций при подготовке специалистов экономико-правового факультета, как субъектов педагогически-психологического процесса».**

В статье раскрывается содержание научных концепций, используемых при подготовке специалистов экономико-правового факультета, как субъектов педагогически-психологического процесса, а также проведенную четкую дифференциацию понятий субъектности и субъективности; рассмотрена роль субъекта при определении предмета психологии, обнаружена тенденция его человекофикации в сторону перемещения акцента на субъекта, как носителя психологического мира.

Ключевые слова: развитие группы, подготовка специалистов, субъект деятельности.

A.M. Bilous **«Using of scientific conceptions for preparation of specialists of faculty, as subjects of pedagogical-psychological process».**

The article reveals the contents of scientific concepts that are used for training specialists of Economics and Law as a subject of pedagogical-psychological process, and also made a clear differentiation

of the notions of subjectivity and subjectivity, the role of the subject in determining the subject of psychology, lyudyfikatsiyi its tendency to move towards focusing on the subject as a carrier of the psychological world.

Keywords: development of group, preparation of specialists, subject of activity.

Ю.В. Кудінов «Педагогічні шляхи підвищення ефективності процесу професійної підготовки студентів у вищій школі».

У статті розглядається розробка і обґрунтування суті, змісту, структури і педагогічних шляхів підвищення ефективності процесу професійної підготовки студентів у ВНЗ.

Ключові слова: вища школа, процес професійної підготовки, студенти, мотивація, педагогічний процес.

Ю.В. Кудінов «Педагогические пути повышения эффективности процесса профессиональной подготовки студентов в высшей школе».

В статье рассматривается разработка и аргументация сущности, содержания, структуры и педагогических путей повышения эффективности процесса профессиональной подготовки студентов в ВУЗе.

Ключевые слова: высшая школа, процесс профессиональной подготовки, студенты, мотивация, педагогический процесс.

Y. Kudinov «The pedagogical ways of effectiveness of high school students' professional education process raising».

In the article development and ground of essence are examined, maintenance, structure and pedagogical ways of efficiency process increasing while professional preparation of students in high school.

Keywords: higher school, process of professional preparation, students, motivation, pedagogical process.

Є.В. Лук'янович «Освітній рівень робочої сили як запорука його конкурентоспроможності на ринку праці».

У статті проаналізовано сучасний стан ринку праці України, визначено коло проблем підвищення рівня конкурентоспроможності робочої сили на даному ринку, а також освітньо-кваліфікаційні засади розвитку робочої сили.

Ключові слова: кваліфікація, ринок праці, робоча сила, конкурентоспроможність, безробіття, робочі місця, трудова діяльність, рівень оплати, освіта, сфера, підготовка кадрів, якість, професіоналізм персоналу.

Е.В. Лукьянович «Образовательный уровень рабочей силы в залог его конкурентоспособности на рынке труда».

В статье проанализировано современное состояние рынка труда Украины, определено круг проблем повышения уровня конкурентоспособности рабочей силы на данном рынке, а также образовательно-квалификационные принципы развития рабочей силы.

Ключевые слова: квалификация, рынок труда, рабочая сила, конкурентоспособность, безработица, рабочие места, трудовая деятельность, уровень оплаты, образование, сфера, подготовка кадров, качество, профессионализм персонала.

E.V. Lukjyanovych «Educational level of labour force in gage of his competitiveness at the market of labour».

A modern market of labour of Ukraine condition is analysed in the article, certainly circle of problems of increase of level of competitiveness of labour force at this market, and also osnovitne-qualification principles of development of labour force.

Keywords: qualification, labour-market, labour force, competitiveness, unemployment, workplaces, labour activity, level of payment, education, sphere, training of personnel's, quality, professionalism of personnel.

В.М. Матвійчук «Педагогічні умови використання інтерактивного навчання студентів ВНЗ».

У статті проводиться розгляд педагогічних умов використання інтерактивного навчання студентів вищих навчальних закладів, аналізується їх вплив на формування та розвиток повноцінної творчої особистості, висококваліфікованого фахівця.

Ключові слова: інтерактивне навчання, моделі навчання, інтерактивна педагогіка, висококваліфікований фахівець, особистість, педагогічні умови.

В.М. Матвийчук «Педагогические условия использования интерактивного обучения студентов ВУЗов».

В статье рассматриваются педагогические условия использования интерактивного обучения студентов высших учебных заведений, анализируется их влияние на формирование и развитие полноценной творческой личности, высококвалифицированного специалиста.

Ключевые слова: интерактивное обучение, модели обучения, интерактивная педагогика, высококвалифицированный специалист, личность, педагогические условия.

V.M. Matviychuk «Pedagogical conditions of using of interactive teaching of students of higher educational establishments».

Pedagogical conditions of using of interactive teaching of students of higher educational establishments are described in this article, their influence on the formation and development of the full creative personality, highly qualified specialist is analyzed.

Keywords: interactive teaching, models of teaching, interactive pedagogic, highly qualified specialist, personality, pedagogical conditions.

О.П. Мащенко «Модульно-рейтинговый комплекс як засіб формування мовленнєвої компетенції у студентів вищих навчальних закладів».

У статті розглянутий модульно-рейтинговий комплекс на прикладі дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням», де комплекс являє собою сумісну діяльність викладача та студента під час використання комунікативних мовних ситуацій, у ході яких викладач повинен сформувати цілісне уявлення про даний курс, дати знання, які у ході здійснення навчальної діяльності будуть трансформовані в уміння й навички.

Ключові слова: модульно-рейтинговий комплекс, комунікативні мовні ситуації, уміння, навички.

А.П. Мащенко «Модульно-рейтинговый комплекс как средство формирования речевой компетенции у студентов высших учебных заведений».

В статье рассмотрен модульно-рейтинговий комплекс на примере дисциплины “Иностранный язык по профессиональным направлениям”, где комплекс представляет собой совместную деятельность преподавателя и студента во время использования коммуникативных языковых ситуаций, в ходе которых преподаватель должен сформировать целостное представление о данном курсе, дать знания, которые в ходе осуществления учебной деятельности будут трансформированы в умения и навыки.

Ключевые слова: модульно-рейтинговий комплекс, коммуникативные языковые ситуации, умения, навыки.

O.P. Maschenko «Module and rating complex as means of formation of speaking competence of higher educational establishments' students».

The article touches upon module and rating complex by the example of the discipline of «Foreign Language for Professional Purposes». The complex is organized as mutual activity of a teacher and a student while using communicative speaking situations. The author notifies that a teacher must form entire concept about the course of «Foreign Language for Professional Purposes», provide students with knowledge being turned into abilities and skills within the process of educational activity.

Keywords: module and rating complex, communicative speaking situations, abilities, skills.

I.V. Піхур, Є.В. Лук'янович «Проблеми і пріоритетні напрямки розвитку сфери освіти Хмельниччини».

У статті представлено аналіз проблем формування освітнього розвитку робочої сили в сучасних ринкових умовах. Проведено аналіз статистичних даних і проаналізовано динаміку розвитку освітнього потенціалу Хмельницького регіону. Виявлено та розглянуто вплив якісних змін у структурі робочої сили, наведено етапи розвитку освітніх послуг. Наведено нові вимоги до якості робочої сили.

Ключові слова: здібності, кваліфікація, конкурентоспроможність, освіта, сфера, підготовка кадрів, якість.

И.В. Пихур, Е.В. Лукьянович «**Проблемы и приоритетные направления развития сферы образования Хмельниччины**».

В статье представлен анализ проблем формирования образовательного развития рабочей силы в современных рыночных условиях. Проведен анализ статистических данных и проанализирован динамику развития образовательного потенциала Хмельницкого региона. Обнаружено и рассмотрено влияние качественных изменений в структуре рабочей силы, приведены этапы развития образовательных услуг. Приведены новые требования к качеству рабочей силы.

Ключевые слова: способности, квалификация, конкурентоспособность, образование, сфера, подготовка кадров, качество.

I.V. Pikhur, E.V. Lukjyanovych of «**Problem and priority directions of development of sphere of formation of Khmel'nichinni**».

In the article the analysis of problems of forming of educational development of labour force is presented in modern market conditions. The analysis of statistical data is conducted and analyzed dynamics of development of educational potential of the Khmel'nickogo region. Found out and considered influence of high-quality changes in the structure of labour force, the stages of development of educational services are resulted. New requirements are resulted to quality of labour force.

Keywords: capabilities, qualification, competitiveness, education, sphere, training of personnels, quality.

О.В. Рогозина, Л.О. Савченко «**Вплив інформаційних технологій на формування професійних навичок студентів**».

У статті розглядається вплив застосування інформаційних технологій на формування професійних навичок студентів. Визначено мінімальний обсяг знань, умінь і навичок роботи з комп'ютером.

Ключові слова: інформаційні технології, формування, знання, вміння, навички, науково-дослідницька діяльність, комп'ютер, комп'ютерні засоби, навчальний процес.

О.В. Рогозина, Л.А. Савченко «**Влияние информационных технологий на формирование профессиональных навыков студентов**».

В статье рассматривается влияние применения информационных технологий на формирование профессиональных навыков студентов. Определен минимальный объем знаний, умений и навыков работы с компьютером.

Ключевые слова: информационные технологии, формирование, знания, умения, навыки, научно-исследовательская деятельность, компьютер, компьютерные средства, учебный процесс.

O. Rogozina, L. Savchenko «**The influence of informative technologies on the forming of students professional skills**».

In the article influence of application of information technologies on formation of students professional skills is considered. The minimum extent of knowledge, computer work skills has been defined in the work.

Keywords: information technologies, formation, knowledge, abilities, skills, scientific, research activity, computer, computer facilities, educational process.

Л.О. Стецюк «**Проблеми вищої юридичної освіти та шляхи їх вирішення**».

Стаття присвячена актуальним питанням вищої юридичної освіти, проблемам фахової підготовки юристів у вищих навчальних закладах, якості юридичної освіти в Україні та шляхів їх вирішення.

Ключові слова: юридична освіта, спеціалізована підготовка юристів.

Л.А. Стецюк «**Проблемы высшего юридического образования и пути их решения**».

Статья посвящена актуальным вопросам высшего юридического образования, проблемам специализированной подготовки юристов в высших учебных заведениях, качества юридического образования в Украине и методов их решения.

Ключевые слова: юридическое образование, специализированная подготовка юристов.

L.O. Stetsyuk «**Problems of higher juridical education and the ways of its improvement**».

This scientific article is devoted to the actual vital questions of higher education, problems of lawyers' special training in the higher educational establishments, the quality of juridical education in Ukraine and the ways of its improvement.

Keywords: juridical education, professional training of lawyers.

О.В. Ткачук «Пошук інноваційних форм і методів підготовки юристів: проблеми сьогодення».

Стаття присвячена вивченню проблем пошуку подальшого розвитку найбільш ефективних шляхів модернізації й підвищення якості сучасної юридичної освіти.

Ключові слова: модернізація, вища юридична освіта, інноваційні підходи та технології.

О.В. Ткачук «Поиск инновационных форм и методов подготовки юристов: проблемы сегодняшнего дня».

Статья посвящена изучению проблем поиска дальнейшего развития наиболее эффективных путей модернизации и повышения качества современного юридического образования.

Ключевые слова: модернизация, высшее юридическое образование, инновационные подходы и технологии.

O.V. Tkachuk «Search of innovative forms and methods of preparation of lawyers: problems of today».

Article is devoted to the studying of problems of search of the further development of the most effective ways of modernization and improvement of quality of modern judicial education.

Keywords: modernization, higher judicial education, innovative approaches and technologies.

РОЗДІЛ 5. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Стаття Л.Г. Васил'євих «Вплив навчального і екзаменаційного стресу на процес адаптації студентів першого курсу до навчання у ВНЗ» присвячена проблемі впливу екзаменаційного стресу на процес адаптації до навчальної діяльності. Були визначені позитивні фактори, які сприяють розвитку адаптації студентів до навчального та екзаменаційного стресу.

Ключові слова: адаптація до навчального процесу, екзаменаційний стрес, фізіологічні, психологічні, соціальні фактори адаптації до стресу.

Статья Л.Г. Васильевых «Влияние учебного и экзаменационного стресса на процесс адаптации студентов первого курса к учебе в ВНЗ».

В работе представлены результаты исследований воздействия экзаменационного стресса на процесс адаптации к учебной деятельности. Были отмечены позитивные факторы, которые содействуют развитию адаптации студентов к учебному та екзаменаційному стрессу.

Ключевые слова: адаптация к учебному процессу, экзаменационный стресс, физиологические, психологические и социальные факторы адаптации к стрессу.

The article of L.G. Vasil'evih is «Influence of educational and examination stress on the process of adaptation of students of the first courses to the studies in the INSTITUTE» of higher sacred to the problem of influence of examination stress on the process of adaptation to educational activity. Positive factors which assist development of adaptation of students to educational and examination stress were certain.

Keywords: adaptation to the educational process, examination stress, physiology, psychological, social factors of adaptation, to stress.

Л.С. Кравчук «Психофізіологічні аспекти тижневої динаміки розумової працездатності студентів з ДЦП з різним розвитком пізнавальних процесів».

У статті висвітлюється проблема тижневої динаміки розумової працездатності студентів ДЦП з різним рівнем розвитку пізнавальних процесів, що є наслідком надмірного інформаційного навантаження у ВНЗ. Отримані дані свідчать про високий ступінь психофізіологічного навантаження в умовах навчальної діяльності.

Ключові слова: розумова працездатність, період впрацювання, період стійкої працездатності, розумова втома, пізнавальні процеси.

Л.С. Кравчук «Психофизиологические аспекты недельной динамики умственной работоспособности студентов с ДЦП с разным развитием познавательных процессов».

В статье рассматривается проблема недельной динамики умственной работоспособности студентов с ДЦП с различным уровнем развития познавательных процессов, что есть последствием сверх нормы информационной нагрузки у ВУЗ. Результаты исследование свидетельствуют о высоком уровне психофизиологической нагрузки в условиях учебного процесса.

Ключевые слова: умственная работоспособность, стадия вработывания, стадия стойкой работоспособности, умственная утомляемость, познавательные процессы.

L.S. Kravchuk «**The psychical and physiological aspects of a week dynamics of mental capacity of students with dtsp with different development of cognitive processes**».

The problem of week dynamics of mental working ability of students with CTSP with the different level of development of burning processes which is the consequence of too number of informative in higher educational establishment is shown in the article. The received data show the high level of physiological work in the conditions of educational activity.

Keywords: mental working ability, the period of implementation to work, the period of stable working ability, mental tiredness, burning processes.

Ф.Т. Петерчук «**Методи формування практичних навичок у студентів 3-4 курсу спеціальності "Соціальна робота" і "Фізична реабілітація" Хмельницького інституту соціальних технологій ВМУРоЛ "Україна"**».

У статті розглянуті методи формування практичних навичок у студентів 3-4 курсу спеціальності «соціальна робота» і «фізична реабілітація» Хмельницького інституту соціальних технологій ВМУРоЛ «Україна». Розроблені методичні пропозиції дозволили студентам закріпити практичні навички при правильному вимірюванні найважливіших показників життєдіяльності організму; у студентів закріплюються практичні навички по виявленню захворювань, постановку діагнозу і проведення своєчасного лікування хворих.

Ф.Т. Петерчук «**Методы формирования практических навыков у студентов 3-4 курса специальности "Социальная работа" и "Физическая реабилитация" Хмельницкого института социальных технологий ОМУРаЧ "Украина"**».

В статье рассмотрены методы формирования практических навыков у студентов 3-4 курса по специальности «Социальная работа» и «Физическая реабилитация» Хмельницкого института социальных технологий университета «Украина». Разработанные методики позволили студентам закрепить практические навыки при правильном измерении важнейших показателей жизнедеятельности организма, в студентов закрепляются практические навыки по выявлению заболеваний, установлению диагноза, и проведения своевременного лечения больных.

F.T. Peterchuk «**Methods of formation of practical skills in students of 3-4 courses of specialities "Social work" and "Physical rehabilitation" of Khmelnytskyi Institute of social technologies of Open International University of Human development "Ukraine"**».

Methods of formation of practical skills in students of 3-4 courses of specialities "Social work" and "Physical rehabilitation" of "Khmelnytskyi institute of social technologies of Open International University of Human Development "Ukraine" are described in this article. The methodical proposals to allow students to enlarge their practical skills in correct measurement of important data of living activities of organism, setting up the diagnosis and treatment of people are worked out.

К.М. Сидорченко «**Взаємозв'язки між соматичним типом конституції та станом здоров'я дітей шкільного віку**».

З кожним днем стан здоров'я учнів погіршується, збільшується різноманіття та ступінь важкості захворювань. Рухова активність, як основний засіб фізичного виховання – головний шлях покращення здоров'я індивіда. Для більш ефективного управління процесом фізичного виховання застосовують диференційований підхід, найкращим критерієм якого є соматотип людини. Соматотип визначає не лише фізичний розвиток, але й функціональні можливості організму та показники фізичного стану. Встановлена неоднакова схильність основних соматотипів до різних захворювань.

Ключові слова: здоров'я, процес фізичного виховання, диференційований підхід, соматотип, діти шкільного віку.

Е.Н. Сидорченко «**Взаимосвязи между соматическим типом конституции и состоянием здоровья детей школьного возраста**».

С каждым днем состояние здоровья учеников ухудшается, увеличивается разнообразие и степень тяжести заболеваний. Двигательная активность, как основное средство физического воспитания – главный путь улучшения здоровья индивида. Для более эффективного управления процессом физического воспитания используют дифференцированный подход, наилучшим критерием которого является соматотип человека. Соматотип определяет не только физическое развитие, но и функциональные возможности организма и показатели физического состояния. Установлена неодинаковая предрасположенность основных соматотипов к разным заболеваниям.

Ключевые слова: здоровье, процесс физического воспитания, дифференцированный подход, соматотип, дети школьного возраста.

K.M. Sidorchenko «**Interrelations between somatic type of body structure and health state of children of school age**».

Day by day health level of students is getting worse, variety and level of hardness are increasing. Moving activity, as main issue of physical education – is the basic direction for health improvement of personality. For the more effective management and control of process of physical education differentiative approach supposed to be in use, best criteria of each human somatotype. Somatotype defines not only physical development, but also functional capabilities of human body and level of physical readiness. Not similar ability for different diseases of general somatotypes has been adjusted.

Keywords: health, process of physical development, differentiative approach, somatotype, school age children.

Л.М. Томіч «**Комплексна система корекційно-реабілітаційної роботи в дошкільному закладі для дітей з порушеннями мовлення**».

У статті розглянуто системно-структурний підхід до змісту та організації корекційно-реабілітаційної роботи, в контексті якого розроблено модель комплексної системи корекційно-реабілітаційної допомоги дітям на рівні навчального закладу з використанням удосконаленого змісту та інноваційних технологій.

Ключові слова: діти з порушеннями мовлення, комплексна система, корекційно-реабілітаційна робота, модель комплексної системи, медико-психолого-педагогічний супровід, інноваційні технології.

Л.Н. Томич «**Комплексная система коррекционно-реабилитационной работы в дошкольном учреждении для детей с нарушениями речи**».

В статье рассматривается системно-структурный подход к содержанию и организации коррекционно-реабилитационной работы, в контексте которого разработана модель комплексной системы коррекционно-реабилитационной помощи детям на уровне учебного заведения с использованием усовершенствованного содержания и инновационных технологий.

Ключевые слова: дети с нарушениями речи, комплексная система, коррекционно-реабилитационная работа, модель комплексной системы, медико-психолого-педагогическое сопровождение, инновационные технологии.

L.M. Tomich «**The complex system of correction and rehabilitation work in preschool establishment for children with speech disorders**».

The article deals with systemic-structural approach to content and organization of correctional and rehabilitation work. In the context of this work the model of integrated system of correctional and rehabilitative care to children at school with improved content and innovative technology has been developed.

Keywords: children with impaired, complex system of correctional-rehabilitation work, model of complex system.